תנ״ך · אחרונים · מלבי״ם · מלבי״ם באור המילות · נביאים

מלבי"ם באור המילות על צפניה

רבי מאיר ליבוש ב"ר יחיאל מיכל [מלבי"ם] וייזר

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מלבי"ם באור המילות על צפניה

רבי מאיר ליבוש ב"ר יחיאל מיכל [מלבי"ם] וייזר

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מלבים-באור-המילות-על-צפניה/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611160902 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 5
פסוק ב 5
פסוק ד 5
פסוק ו 5
פסוק יא 5
פסוק יב 5
פסוק טו 5
פסוק טז 5
פסוק יז 5
פרק ב 5
פסוק א 5
פסוק ב 6
פסוק ה 6
פסוק ו 6
פסוק ז 6
פסוק ח 6
פסוק ט 6
פסוק יא 6
פסוק יד 6
פסוק טו 7
פרק ג 7
פסוק א 7
פסוק ב 7
פסוק ג 7
פסוק ד 7
פסוק ה 7
פסוק ו 7
פסוק ז 8
פסוק ח 8
פסוק יב 8
פסוק יג 8

פסוק יד 8
פסוק טז 8
פסוק יז 9
פסוק יח 9
פסוק יט 9

פרק א

פסוק ב

אסוף אסף. הראשון שרשו אסף והשני שרשו סוף, והוא הפעיל, וכן אסוף אסיפם (ירמיה ח' י"ג) ע"ש:

פסוק ד

הכמרים. עי' הושע י' ה':

פסוק ו

לא בקשו ולא דרשהו. עי' יחזקאל ל"ד ו':

פסוק יא

נדמה. ענין כריתה:

כנען, כמו כנען בידו מאזני מרמה:

נטילי שם משאות כסף:

פסוק יב

הקפאים, דבר הנקפא ונגלד עומד על מקום אחד ואינו מתנועע כמים הנוזלים, כמו כגבינה תקפיאני:

פסוק טו

צרה ומצוקה. עי' הבדלם ישעי' ח' כ"ב.

שאה ומשואה, משואה גדול מן שואה. כמו שמה ומשמה (יחזקאל ו' י"ד):

פסוק טז

שופר ותרועה. השופר סימן מלחמה וזה על הערים הבצורות, התרועה סימן השבר וזה על הפנות הגבוהות:

פסוק יז

כי לה' חטאו. הוסב על והצרותי לאדם:

ולחמם. בשר הפגרים יהיו כגללים מאין קובר:

פרק ב

פסוק א

התקוששו. כמו לקוושש קש לתבן, שהוא לקוט הקש המפוזר:

לא נכסף. לא נחמד:

פסוק ב

בטרם לדת חק. הגזרה, וי"פ שהוא מאמר מקביל התקוששו וקושו בטרם לדת חק, הגוי לא נכסף כמוץ, ואז עבר יום יעבור מן המציאות כמו עד יעבור זעם, וי"פ ג"כ עבר יום בטרם, עד שלא יבא עליכם חרון אף ה', היום יעבור בלא חרון, ומוסיף שגם היום עצמו לא יבא:

פסוק ה

כרתים. כן נקראו הפלשתים והכרתי את כרתים (יחזקאל כ"ה:ט"ז), נגב הכרתי (ש"א ל'):

פסוק ו

נות כרת רעים. הנוה הונח על מקום הצאן, וכרה היא הסעודה שיעשו הרועים ביחד לסימן על ברית השלום ביניהם עמ"ש (מ"ב כ"ג):

פסוק ז

ירעון, ירבצון. הרעיה ביום, והרביצה בלילה או בעת השכיבה:

ושב שביתם. עי' ירמיה ל' י"ח מש"ש:

פסוק ח

חרפת, וגדופי. הגידוף הוא רק על דברים המקודשים, כמו את ה' הוא מגדף (כמ"ש ישעיה ל"ז כ"ג, יחזקאל ה' ט"ו):

פסוק ט

ממשק. משתתף עם נשק מזויין בחרולים או החרולים נושקים ומתדבקים שם:

ומכרה מלח, יחפרו שם מלח:

שארית עמי יבזום, ויתר גוי ינחלום. עם הוא מעולה מן גוי, כמ"ש ישעיה (א' ד') ובכ"מ, ושאר הוא הנשאר בכונה, ויתר הוא הנותר מעצמו שלא בכונה, כמ"ש (ישעיהו ד':ג') והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים שחשובי ציון נשארו בכונה כמ"ש בדניאל א', וההמון שבירושלים נותרו שלא בכונה, ועז"א שארית עמי שהם נשארו בכונה משא"כ גוי ההמון נותרו שלא בכונה, והחשובים לא ישבו בעמון ומואב רק יבוזו ביזתם, אבל יתר גויי ההמון הם ינחלום לנחלה והפחותים מישראל ישבו שם:

פסוק יא

רזה. הושאל מן חולי הרזון וכחישת הבשר אל הסרת כתם והמעטת עובדיהם:

פסוק יד

בכפתוריה. הוא המשקוף שעל הסף, והחורב ישכון בסף, וכמ"ש הך הכפתור וירעשו הספים:

ארזה. שם קיבוץ על הארזים שבבנין, כמו והדגה אשר ביאור, כרתו עצה (ירמיהו ו':ו'), וערה מענין גילוי או חורבה, כמ"ש ערות יסוד (חבקוק ג'):

פסוק טו

היושבת לבטח האמרה בלבבה. וכו'. כמליצה זאת בישעיה (מ"ז ח') ושם פרשתי:

פרק ג

פסוק א

מוראה. מענין יראה:

ונגאלה. מענין גאולה כפשוטו:

פסוק ב

לא שמעה בקול לא לקחה מוסר. וכן בירמיה (ז' כ"ח) עיי"ש:

בה' אלהיה. כבר כללתי בכ"מ, שכ"מ שבא שם הויה ידובר בו מצד שהוא בורא העולם ומחדשו, וכשבא שם אלהים בכינוי לישראל ידובר בו מצד ההשגחה הפרטית שמצדה משכיר ומעניש:

פסוק ג

שאגים. הארי לא ישאג רק בעת שמוצא טרפו:

לא גרמו. לא השאירו עצמות כמו גרמיו כמטיל ברזל (איוב מ' י"ח):

פסוק ד

פחזים. כמו אנשים רקים ופוחזים קלי הדעת, **בגדות**, שם תואר לנקבה:

ואנשי. כמו המבלעדי אנשינו עשינו (ירמיהו מ"ד:י"ט), אשר געלי אנשיהן (יחזקאל ט"ז מ"ז) איש האשה, אנשים של נשים בוגדות:

פסוק ה

לאור. כמו ומשפטיך אור יצא (הושע ו':ה'):

פסוק ו

נשמו, החרבתי. כבר התבאר (יחזקאל כ"ט ט') ששם חורבה יפול יותר על מקומות שיש שם בנינים, ושממה יפול על הארץ:

פנותם. היינו גבולי הארץ וזויותיה, וכבר התבאר בכ"מ שחוץ נבדל מן רחוב שהוא אחורי הבתים, וע"ז הוסיף נצדו עריהם, ונצדו לא נמצא לו ריע על השממון רק בלשון ארמי, שממה צדיא, תהו ובהו צדיא וריקניא, ובעברי מורה על צדית הנפש שאורב לקחת הנפש, ויל"פ עריהם נצדו מי שבא לשם מסוכן מאורב לנפשו מבלי איש צודה

ואורב ובכ"ז נצדו כל הבא לשם, בסבת מאין יושב ולכן המקומות מסוכנים לכל הבא שם מחיות ומזיקין:

פסוק ז

תיראי אותי. התבאר אצלי (התו"ה קדושים סי' ד' ובכ"מ) שירא שאחריו את היא יראת הרוממות, ומוסר היא מפני יראת העונש והיסורים כמ"ש בכ"מ:

מעונה. במפיק, מעון העיר שמדבר בה, כמ"ש העיר היונה, ומבואר אצלי שרוב שם מעון (כשאינו מציין מעון החיות וטורפי טרף) בא על מעון הרוחני, ועל הבהמ"ק ששם מעון השכינה, השקיפה ממעון קדשך. אהבתי מעון ביתך, ובזה תבין מ"ש בפירושי:

פסוק ח

לאסף גוים לקבצי ממלכות. המקבץ יקבץ נפזרות, והאוסף אוסף את המקובץ אל רשותו (כמ"ש ישעיה י"א), ומבואר אצלי שהגוים הם הקבוצים שאין להם מלך והם ההמונים יתקבצו בנקל מעצמם, וה' יאספם לירושלים, והממלכות שלא יהיו מקובצים לזה. שהם לא יתקבצו בנקל כ"כ, ה' יקבץ אותם, ועי' חבקוק (ב'ה'):

זעמי, חרון אפי. אף משתתף עם השמות שמורים על הכעס. וזעם משתתף עם השמות שמורים על הקללה והעונש (ישעיה י' ה'. נחום א' ו', חבקוק ג' י"א) שישפוך עליהם העונש המיועד וגם החרון אף שהוא יוסיף על העונש כפי חרונו:

פסוק יב

עני ודל. עני הוא שפל רוח ונגזר מפעל ענה שמורה הכנעה ומזה שם ענו, ודל הוא ברכוש:

פסוק יג

לשון. הוא מיוחד אל הדברים המדוברים בכח הבינה כמ"ש בפי' משלי ובכ"מ ולשון תרמית הם ההיקשים המטעים והקדמות הכוזבות בחקירת מה שאחר הטבע:

פסוק יד

בת ציון. בת ירושלים, עמ"ש ישעיה (מ"א כ"ז):

שמחי ועלזי. השמחה בלב והעלז הוא המרקד מרוב השמחה:

פסוק טז

אל ירפו ידיך. בא יד בלשון זכר, כמו והנה יד שלוחה אלי ובו מגלת ספר:

פסוק יז

ישיש בשמחה יגיל, הששון הוא הפעולות החיצונות שיעשו להוראות השמחה, כמו משוש תופים משוש כנור, ושמחה וגיל הם בלב, והבדלם, השמחה היא התמידית, והגיל הוא על דבר מתחדש (ישעיה ל"ה א'):

יחריש, בא על מחשבות עמוקות, כמו לב חורש מחשבות און:

פסוק יח

נוגי. משורש יגון, כמו בתולותיה נוגות, תאר מבנין נפעל:

ממועד. מענין נכון למועדי רגל, ובא פה על מי שמט מאמונת ישראל, כמו כמעט נטיו רגלי, ומלת אספתי נמשך לשתים, אספתי חרפה שנשאו, כמו אסף אלהים את חרפתי:

פסוק יט

הנני עושה. כלה, או מוסב על חרפה הנזכר: